

Koenders

inbrengt. Ik wijs op de programma's van Nuon en Philips.

Vervolgens wordt de regering verzocht "de middelen zodanig in de onderhandelingen naar een nieuw klimaatakkoord in Kopenhagen te benutten dat zij de onderhandelingen in positieve zin kunnen beïnvloeden en Kamer hierover te informeren". Na hetgeen ik gisteren gezegd heb, zal het de Kamer toch duidelijk zijn dat juist de voorlopersfunctie van Nederland – wij stellen op grond van het regeerakkoord 500 mln. beschikbaar voor hernieuwbare energie – deze zaak positief beïnvloedt. Mocht er daarnaast nog de neiging zijn om te zeggen dat ook de adaptatiekosten zullen moeten worden gebruikt om dat te bewerkstelligen, dan vind ik dat de motie in een heel verkeerde richting gaat. Ik ontraad dan ook ernstig de aanneming van de motie op stuk nr. 49.

□

Minister **Cramer**: Voorzitter. Ik geef een reactie op de door mevrouw Wiegman ingediende motie op stuk nr. 50. In de overwegingen in deze motie staat dat het biomassa-beleid op dit moment onvoldoende coherentie kent. Op zichzelf ben ik het daar niet mee eens. Wel eens ben ik het met het verzoek om binnen drie maanden een oplegbrief bij het plan van aanpak naar de Kamer te sturen, waarin wordt uiteengezet welk ministerie voor welk onderdeel uit het plan van aanpak verantwoordelijk is en op welke wijze het ministerie van VROM een coördinerende rol speelt in het biomassa-beleid, teneinde voor coherentie en afstemming te zorgen. Ik meen dat door die brief ook voor de Kamer de transparantie van die coherentie kan worden verbeterd. Daarom ben ik bereid die brief toe te zeggen. Ik laat het oordeel over de motie aan de Kamer, waarbij ik opmerk dat ik de motie in feite zie als ondersteuning van het beleid.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik dank de bewindslieden voor het geven van hun oordeel over de moties. De stemmingen over de moties zullen over drie kwartier plaatsvinden.

De vergadering wordt van 22.05 uur tot 22.50 uur geschorst.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **internationaal cultuurbeleid**, te weten:

- de motie-Van der Ham c.s. over een advies van de Raad voor Cultuur over culturele vertegenwoordiging (31482, nr. 20);
- de motie-Van der Ham/Leerdam over een reisbeurzen-programma voor kunstenaars (31482, nr. 21);
- de motie-Van der Ham over de inzet van subsidies voor internationale beurzen (31482, nr. 22);
- de motie-Van Vroonhoven-Kok/Leerdam over uitbouwen van de culturele samenwerking met Vlaanderen (31482, nr. 23);
- de motie-Ten Broeke over besteden van de ODA-middelen voor een cultureel attaché (31482, nr. 24).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: De motie-Van der Ham/Leerdam (31482, nr. 21) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de uitwisseling van Nederlandse kunstenaars en kunstenaars uit andere Europese lidstaten een verrijking van het Nederlandse (en Europese) kunst- en cultuurklimaat kan betekenen door middel van kruisbestuiving en samenwerking in kunstonderwijs en culturele producties;

overwegende dat de Nederlandse creatieve economie gebaat is bij een internationaal georiënteerd kunstenaarsklimaat;

verzoekt de regering, in aansluiting op de verschillende bestaande uitwisselingsprogramma's voor kunstenaars in Nederland en in andere Europese lidstaten, op Europees niveau te pleiten voor een samenhangende benadering tussen deze verschillende nationale en internationale programma's,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 26 (31482).

Ik stel vast, dat wij hierover nu kunnen stemmen.

Op verzoek van de heer Van der Ham stel ik voor, zijn motie (31482, nr. 22) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De motie-Ten Broeke (31482, nr. 24) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoorde de beraadslaging,

constaterende dat de promotie van de Nederlandse cultuursector via een New York Holland House om meerdere redenen niet haalbaar is gebleken;

van mening dat het voor de naam en faam van Nederland in het buitenland essentieel is om een gerichte internationale inzet van de Nederlandse cultuursector te organiseren;

van mening dat de huidige inzet te zeer versnipperd is;

voorts van mening dat die inzet veel beter kan worden gericht op landen en "emerging markets" waarmee Nederland om velerlei redenen intensievere relaties wil aanknopen, zoals de zogenaamde BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China);

Voorzitter

verzoekt de regering, 16 mln. van de bestaande 25 mln. aan ODA-middelen niet te besteden aan cultuurontwikkeling, maar aan te wenden voor de aanstelling van een intendant/cultureel attaché bij de Nederlandse ambassades en ten behoeve van een spectaculaire programmering die de Nederlandse belangen en relaties in deze vier landen ondersteunt,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 27 (31482).

Ik stel vast dat wij hierover nu kunnen stemmen.

In stemming komt de motie-Van der Ham c.s. (31482, nr. 20).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Van der Ham/Leerdam (31482, nr. 26).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD en het CDA voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Vroonhoven-Kok/Leerdam (31482, nr. 23).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Ten Broeke (31482, nr. 27).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de VVD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **innovatie**, te weten:

- de motie-Aptroot/Besselink over de prestatie-indicatoren launching customer en innovatief aanbesteden (27406, nr. 127);
- de motie-Blanksma-van den Heuvel/Besselink over de selectiecriteria voor FES-investeringen in innovatie (27406, nr. 128);
- de motie-Graus over versnelling, verkorting en vereenvoudiging van vergunningaanvragen (27406, nr. 129);
- de motie-Gesthuizen over besteding van de budgetten van NanoNed (27406, nr. 130);
- de motie-Besselink/Blanksma-van den Heuvel over incidenteel uitbreiden van de WBSO-regeling (27406, nr. 131);

- de motie-Van der Ham over bekostiging van nieuwe hbo-masteropleidingen (27406, nr. 132);
- de motie-Van der Ham over verbeteren van de verdeling van FES-middelen voor R&D (27406, nr. 133).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: De motie-Blanksma-van den Heuvel/Besselink (27406, nr. 128) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de inzet van 500 mln. ten behoeve van de (eventuele) voortzetting van lopende FES-projecten voor kennis en innovatie de bijzondere aandacht van de Kamer verdient;

overwegende dat duidelijkheid gewenst is over de selectiecriteria van de FES-investeringen;

verzoekt de regering, daarbij:

- oog te hebben voor het belang van het aanbrengen van focus en massa in de investeringen in kennis en innovatie;
- oog te hebben voor succesvolle projecten die om voortzettingen vragen;
- een verband te leggen met maatschappelijke opgaven met name de uitdagingen op het gebied van duurzame energie;
- zorg te dragen voor een optimale deelneming van het mkb in de projecten;

verzoekt de regering, deze criteria mee te nemen bij de selectie van de 500 mln. FES-investeringen in innovatie en de Kamer daarover te informeren direct na besluitvorming van de regering,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 134 (27406).

De motie-Gesthuizen (27406, nr. 130), zoals eerder gewijzigd onder nr. 135 (27406), is in die zin nader gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er in het financieringsvoorstel van NanoNed 15% is geoormerkt voor onderzoek naar risico's voor gezondheid en milieu;

voorts constaterende dat het vinden van de randvoorwaardelijke cofinanciering voor dit onderzoek

Voorzitter

moeizaam verloopt;

voorts constaterende dat het bedrijfsleven behoefte heeft aan vertrouwelijke kennisdeling met behoud van het intellectueel eigendom;

overwegende dat er grote behoefte is aan beleidsturende onderzoeksresultaten over risico's van nanotechnologie voor volksgezondheid en milieu;

voorts overwegende dat reeds het Kennis- en Informatiepunt Risico's van Nanotechnologie (KIR-nano) bestaat;

verzoekt de regering, de 15% geormerkte budgetten van NanoNed, zonder deze per definitie afhankelijk te maken van cofinanciering, mede te besteden aan door haarzelf geformuleerde onderzoeksopdrachten en KIR-nano te faciliteren voor vertrouwelijk informatiebeheer en kennisuitwisseling tussen onderzoekers, bedrijven en maatschappij,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze nader gewijzigde motie voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 136 (27406).

De motie-Besselink/Blanksma-van den Heuvel (27406, nr. 131) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er juist in deze tijd geïnvesteerd moet worden in innovatie;

overwegende dat veel bedrijven nu willen investeren in innovatie, maar door de kredietcrisis in een minder goede financiële positie zitten;

overwegende dat ook de overheid juist nu die extra financiering in innovatie wil stimuleren;

overwegende dat de WBSO een zeer geslaagd middel is voor stimulering van innovatie;

overwegende dat een extra investering in de WBSO-bedrijven een tijdelijke extra impuls kan geven om investeringen in innovatie naar voren te halen;

verzoekt de regering derhalve, te onderzoeken of de WBSO-regeling incidenteel voor de jaren 2009 en 2010 kan worden uitgebreid, in het kader van het reeds toegezegde pakket aan maatregelen dat de negatieve gevolgen van de kredietcrisis voor het mkb doen afnemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 137 (27406).

De motie-Van der Ham (27406, nr. 132) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat investeringen in het (hoger) onderwijs van cruciaal belang zijn voor onze kenniseconomie;

overwegende dat het innovatieplatform zes sleutelgebieden heeft aangewezen die bijzondere perspectieven bieden voor een duurzame concurrentiepositie op de internationale markt;

van mening dat wij de innovatiekracht van deze sleutelgebieden verder kunnen versterken door zorg te dragen voor een structureel aanbod van hoog opgeleide professionals met specifieke kennis van deze gebieden;

van mening dat opleidingen om voor bekostiging in aanmerking te komen moeten voldoen aan de kwaliteitscriteria van de NVAO;

verzoekt het kabinet, met de HBO-raad in overleg te treden hoe nieuwe hbo-masteropleidingen voor de sleutelgebieden kunnen worden vormgegeven en gefinancierd en de Kamer hierover te berichten,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 138 (27406).

Ik stel vast dat wij nu over deze gewijzigde moties kunnen stemmen.

In stemming komt de motie-Aptroot/Besselink (27406, nr. 127).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Blanksma-van den Heuvel/Besselink (27406, nr. 134).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Graus (27406, nr. 129).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de nader gewijzigde motie-Gesthuizen (27406, nr. 136).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD en de ChristenUnie voor deze nader gewijzigde motie

Voorzitter

hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Besselink/Blanksma-van den Heuvel (27406, nr. 137).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Van der Ham (27406, nr. 138).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD en het CDA voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Ham (27406, nr. 133).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, D66, de PvdD, de SGP en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de rapporten van de Inspectie voor de Sanctietoepassing**, te weten:

- de motie-De Roon over verdubbelen van de maximale straf voor drugsbezit, -vervoer, -handel en -bewerking (24587, nr. 313);
- de motie-De Roon over beloning van penitentiaire inrichtingswerkers voor betrappen op drugsbezit (24587, nr. 314);
- de motie-De Roon over implementeren van de zogenaamde slang in 2009 (24587, nr. 315);
- de motie-De Roon over verbieden van bezoek na geconstateerde aanwezigheid van drugs (24587, nr. 316).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-De Roon (24587, nr. 313).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Roon (24587, nr. 314).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Roon (24587, nr. 315).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de

aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Roon (24587, nr. 316).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij het debat over **concretisering micro-financiering Nederland**, te weten:

- de motie-Aptroot over niet uitbreiden van de werkzaamheden van de Stichting Microkrediet Nederland (31311, nr. 25).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij het debat over **vergunningverlening mobiele communicatie (2,6 GHz)**, te weten:

- de motie-Van Dam c.s. over de te veilen frequentieruimte (24095, nr. 229).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **het verslag van de Europese Top op 11-12 december te Brussel**, te weten:

- de motie-Ten Broeke over het meewegen van de omvang van de Commissie in de beoordeling (21501-20, nr. 409);

- de motie-Ten Broeke over het eventueel uitspreken van het veto ten aanzien van het verlenen van het kandidaat-lidmaatschap aan Montenegro (21501-20, nr. 410);

- de motie-De Roon over de aan lerland gedane toezeggingen en gegeven garanties (21501-20, nr. 412);

- de motie-Vendrik/Pechtold over een quick scan van de betekenis van het Europese klimaat-en energiepakket (21501-20, nr. 413).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: De motie-Ten Broeke (21501-20, nr. 410) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Voorzitter

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Montenegro zich heeft gemeld voor een kandidaat-lidmaatschap van de EU;

verzoekt de regering, eventueel haar veto in de Europese Raad uit te spreken ten aanzien van het verlenen van deze status aan Montenegro,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 411 (21501-20).

Ik stel vast dat wij hier nu over kunnen stemmen.

In stemming komt de motie-Ten Broeke (21501-20, nr. 409).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Ten Broeke (21501-20, nr. 411).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Roon (21501-20, nr. 412).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Vendrik/Pechtold (21501-20, nr. 413).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **topinkomens**, te weten:

- de motie-Van Raak over het instellen van een Balkenendenorm die niet hoger is dan het inkomen van de minister-president (30111, nr. 33);
- de motie-Jansen over het stellen van regels voor het zo veel mogelijk terugbrengen tot het vastgestelde plafond van de beloning (30111, nr. 34);
- de motie-Jansen over maximering van de bezoldiging van bestuurders en functionarissen van publieke

productie- en leveringsbedrijven in de energiesector (30111, nr. 35);

- de motie-Leijten over het hanteren van een maximum van het salaris van de minister-president in de langdurige zorg (30111, nr. 36);

- de motie-Leijten/Van Gerven over het hanteren van een maximum van het salaris van de minister-president bij zorgverzekeraars en bestuurders van ziekenhuizen (30111, nr. 37);

- de motie-Roemer/Van Raak over maximering van de bezoldiging van bestuurders en functionarissen van de NS, Schiphol, RET, GVB en HTM op het inkomen van de minister-president (30111, nr. 38);

- de motie-De Pater van der Meer c.s. over het ontwikkelen van een algemeen op functiezwaarte gebaseerd honoreringsbeleid voor bestuurders in de semipublieke sector (30111, nr. 39) (herdruk);

- de motie-De Pater van der Meer c.s. over het vormgeven van het voorgestelde coderegime voor de zorgsector (30111, nr. 40)

- de motie-Sap over het alsnog volgen van het advies van de commissie-Dijkstal voor de zorgverzekeraars (30111, nr. 41);

- de motie-Anker c.s. over het onder het beloningsregime van het salarismaximum van 130% van het ministersalaris brengen van Tennet, ProRail en Holland Casino (30111, nr. 42);

- de motie-Anker c.s. over het onder het beloningsregime van het salarismaximum van 130% van het ministersalaris brengen van GVB, RET en HTM (30111, nr. 43);

- de motie-Anker c.s. over een normenkader voor interim-managers in de (semi)publieke sector (30111, nr. 44);

- de motie-Kalma c.s. over een wettelijke binding van woningcorporaties aan het salarismaximum zoals voorgesteld door de commissie-Dijkstal (30111, nr. 45);

- de motie-Kalma c.s. over heroverweging van het beloningsregime voor de NS, de Luchthaven Schiphol en de Havenbedrijven (30111, nr. 46);

- de motie-Kalma c.s. over een inventarisatie van de salarissen die in de semipublieke sector aan niet-bestuurders worden uitbetaald (30111, nr. 47).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Kalma stel ik voor, zijn motie (30111, nr. 46) van de agenda af te voeren.

Op verzoek van de heer Anker stel ik voor, zijn motie (30111, nr. 42) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Van Raak (30111, nr. 33).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Jansen (30111, nr. 34).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de SGP en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Voorzitter

In stemming komt de motie-Jansen (30111, nr. 35).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Leijten (30111, nr. 36).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Leijten/Van Gerven (30111, nr. 37).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Roemer/Van Raak (30111, nr. 38).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Pater-van der Meer c.s. (30111, nr. 39) (herdruk).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-De Pater-van der Meer c.s. (30111, nr. 40).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Sap (30111, nr. 41).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de SGP en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Anker c.s. (30111, nr. 43).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, de ChristenUnie en het CDA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Anker c.s. (30111, nr. 44).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Kalma c.s. (30111, nr. 45).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Kalma c.s. (30111, nr. 47).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **het Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens**, te weten:

- de motie-Brinkman over het niet invoeren van het Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens (31700-VII, nr. 51);
- de motie-Schinkelshoek over de taken van het op te richten Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens (31700-VII, nr. 52);
- de motie-Pechtold over het principe "extra taken vergt extra budget" (31700-VII, nr. 53).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: De motie-Schinkelshoek (31700-VII, nr. 52) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering voornemens is, als uitvloeisel van aangevane internationale verplichtingen (zogenaamde Paris Principles), een Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens op te richten;

constaterende dat er veel overlap en dubbeling bestaat binnen het "mensenrechtenlandschap", zoals de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het noemt;

van mening dat een nationaal mensenrechteninstituut geen nieuwe, opgetuigde instelling dient te worden;

verzoekt de regering, bij de uitwerking van de Paris Principles, bij wijze van alternatief, uitdrukkelijk te onderzoeken of de benoemde taken – advisering, toezicht, internationale samenwerking, onderzoek, onderwijs, voorlichting en training – ondergebracht

Voorzitter

kunnen worden bij bestaande instellingen en organisaties,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 54 (31700-VII).

In stemming komt de motie-Brinkman (31700-VII, nr. 51).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Schinkelshoek (31700-VII, nr. 54).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Pechtold (31700-VII, nr. 53).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **internationale kind-ontvoering**, te weten:

- de motie-Arib c.s. over de beleidsregel dat te allen tijde het belang van het kind zal worden meegewogen alvorens tot teruggeleiding wordt besloten (30072, nr. 17);

- de motie-Çörüz/Teeven over een internationaal, onafhankelijk toezicht op de uitvoering van verdragsverplichtingen (30072, nr. 18) (herdruk);

- de motie-De Wit c.s. over een schorsende werking van hoger beroep tegen een beslissing van teruggeleiding (30072, nr. 19);

- de motie-De Wit c.s. over de mogelijkheid van procederen over gezag over en/of omgang met het eigen kind in een ander land (30072, nr. 20);

- de motie-De Wit/Azough over een fonds voor de kosten van rechtsbijstand voor Nederlanders die noodgedwongen in het buitenland moeten procederen (30072, nr. 21) (herdruk);

- de motie-Teeven c.s. over een omgangsregeling voordat het kind wordt teruggeleid naar het buitenland (30072, nr. 22);

- de motie-Teeven c.s. over het instellen van cassatie door de Centrale Autoriteit (30072, nr. 23).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-Arib c.s. (30072, nr. 17).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de SGP en het lid Verdonk voor deze

motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Çörüz/Teeven (30072, nr. 18) (herdruk)

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-De Wit c.s. (30072, nr. 19).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, de VVD, de SGP en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-De Wit c.s. (30072, nr. 20).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van het CDA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-De Wit/Azough (30072, nr. 21) (herdruk).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Teeven c.s. (30072, nr. 22).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Teeven c.s. (30072, nr. 23).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de SGP en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij het debat over **het vliegveld Twente**, te weten:

- de motie-Vendrik/Roemer over een volwaardige kans voor het model zonder luchthaven ten opzichte van het model met luchthaven (31700-IXB, nr. 14).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **kinderopvang**, te weten:

- de motie-Van Gent/Koşer Kaya over dagarrangementen voor kinderen (31322, nr. 45);

Voorzitter

- de motie-Van Gent/Langkamp over het niet leiden tot een extra kostenstijging voor ouders met de laagste inkomens door het bevriezen van de uurprijs (31322, nr. 46);
- de motie-Van Gent c.s. over het geschikt maken van elke nieuw te bouwen school voor voor-, tussen- en naschoolse opvang (31322, nr. 47);
- de motie-Koşer Kaya c.s. over voorstellen om de kwaliteit, professionaliteit en financiering van tussenschoolse opvang te optimaliseren (31322, nr. 48);
- de motie-Koşer Kaya/Van Gent over het op zijn minst met de helft terugbrengen van de wachtlijsten (31322, nr. 49).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Op verzoek van mevrouw Koşer Kaya stel ik voor, haar motie (31322, nr. 49) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Van Gent/Koşer Kaya (31322, nr. 45).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gent/Langkamp (31322, nr. 46).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gent c.s. (31322, nr. 47).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Koşer Kaya c.s. (31322, nr. 48).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **HPV-vaccinatie**, te weten:

- de motie-Kant c.s. over het aanbrengen van extra waarborgen voor het vertrouwen in de Gezondheidsraad (22894, nr. 203);
- de motie-Kant c.s. over het instellen van een commissie van wijzen (22894, nr. 204);

- de motie-Kant over het betrekken van de studie in het onderzoek van de Inspectie voor de gezondheidszorg (22894, nr. 205).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-Kant c.s. (22894, nr. 203).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de Christen-Unie, de SGP en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Kant c.s. (22894, nr. 204).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de Christen-Unie, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Kant (22894, nr. 205).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de Christen-Unie en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over een motie**, ingediend bij het spoeddebat over **het uitvoeren van de motie inzake tijdelijke verhoging van de Nationale Hypotheek Garantie**, te weten:

- de motie-Van der Burg over het alsnog uitvoeren van de aangenomen motie inzake het verhogen van het bedrag van de NHG (31700-XVIII, nr. 54).

De **voorzitter**: Op verzoek van mevrouw Van der Burg stel ik voor, haar motie (31700-XVIII, nr. 54) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de Wmo**, te weten:

- de motie-Van Miltenburg over uitvoering van motie 30131, nr. 95 (29538, nr. 92);
- de motie-Leijten/Langkamp over het direct stoppen van het veilen van mensen die kraamzorg of huishoudelijke zorg nodig hebben (29538, nr. 93);
- de motie-Agema over invoering van een minimumtarief gebaseerd op een reële kostprijs voor huishoudelijke hulp (29538, nr. 95).

In stemming komt de motie-Van Miltenburg (29538, nr. 92).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Voorzitter

In stemming komt de motie-Leijten/Langkamp (29538, nr. 93).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Agema (29538, nr. 95).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de IJsselmeerziekenhuizen**, te weten:

- de motie-Van Gerven over een goed sociaal plan in het akkoord over de overname van de IJsselmeerziekenhuizen (27295, nr. 113);
- de motie-Van Gerven over het behoud van inspraak door de overheid bij de IJsselmeerziekenhuizen (27295, nr. 114);
- de motie-Schippers c.s. over het aantrekkelijk maken van het verlenen van basiszorg door één ziekenhuisorganisatie op verschillende locaties (27295, nr. 115);
- de motie-Sap c.s. over tijdelijk verscherpt staatstoezicht gedurende de periode van overheidsondersteuning 27295, nr. 116).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-Van Gerven (27295, nr. 113).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (27295, nr. 114).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Schippers c.s. (27295, nr. 115).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Sap c.s. (27295, nr. 116).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van D66 tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangemen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij het debat over **het IGZ rapport Intensive Care**, te weten:

- de motie-Van Gerven over een onderzoek naar knelpunten bij de bezetting van de intensive careafdeling niveau 1 (31700-XVI, nr. 105).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **het brede persbeleid**, te weten:

- de motie-Bosma over het op zo kort mogelijke termijn een einde maken aan de uitzendingen van de Ster (31777, nr. 3);
- de motie-Bosma over het onmiddellijk een einde maken aan het Stimuleringsfonds voor de Pers (31777, nr. 4);
- de motie-Bosma over het beperken van internetactiviteiten van de publieke omroep tot het hergebruik van reeds bestaande content (31777, nr. 5);
- de motie-Atsma c.s. over het aandacht besteden aan de marktanalyse in de taakopdracht aan de commissie (31777, nr. 6);
- de motie-Van der Ham over het onderzoek van de commissie die zich zal buigen over de vraag hoe de pers te versterken (31777, nr. 7);
- de motie-Van der Ham over het niet verstoren van marktwerking in de mediasector door het innovatiefonds (31777, nr. 8);
- de motie-Van der Ham/Remkes over een inventarisatie van activiteiten bij de publieke omroep (31777, nr. 9);
- de motie-Remkes/Halsema over een voorstel tot vermindering van de opbrengsten van de Ster-reclame tot nul (31777, nr. 10);
- de motie-Remkes/Bosma over een NMa-onderzoek naar mogelijke concurrentievervalsing (31777, nr. 11).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-Bosma (31777, nr. 3).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, de SGP en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Bosma (31777, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Bosma (31777, nr. 5).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Voorzitter

In stemming komt de motie-Atsma c.s. (31777, nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Ham (31777, nr. 7).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, D66 en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van der Ham (31777, nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66 en de VVD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van der Ham/Remkes (31777, nr. 9).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Remkes/Halsema (31777, nr. 10).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Remkes/Bosma (31777, nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, D66, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **milieu en hernieuwbare energie in ontwikkelingssamenwerking**, te weten:

- de motie-Neppéus/Boekestijn over het schrappen van de voorgenomen uitgaven voor wat betreft Indonesië (31250, nr. 48);
- de motie-Ferrier over een sterkere en beperktere geografische focus in het beleid ten aanzien van hernieuwbare energie in ontwikkelingslanden (31250, nr. 49);
- de motie-Wiegman van Meppelen-Scheppink c.s. over een "oplegbrief" bij het Plan van Aanpak biomassa mondiaal (31250, nr. 50).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Aangezien de motie-Wiegman-van

Meppelen-Scheppink c.s. (31250, nr. 50) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van behandeling meer uit.

In stemming komt de motie-Neppéus/Boekestijn (31250, nr. 48).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Ferrier (31250, nr. 49).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van het CDA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over aangehouden moties**, ingediend bij de behandeling van het wetsvoorstel **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2009 (31700-VIII)**, te weten:

- de motie-Anker c.s. over het in het leven roepen van een fonds voor het aantrekken van studenten uit partnerlanden (31700-VIII, nr. 73);
- de motie-Pechtold over aandacht voor mensen- en kinderrechten in het onderwijscurriculum (31700-VIII, nr. 111);
- de gewijzigde motie-Pechtold/Dezentjé Hamming-Bluemink over de doelstelling dat een school nooit langer dan één jaar het predicaat zeer zwak kan hebben (31700-VIII, nr. 119).

(Zie wetgevingsoverleg van 8 december 2008 en vergadering van 11 december 2008.)

De **voorzitter**: De motie-Anker c.s. (31700-VIII, nr. 73) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de regering in de internationaliseringsagenda uitspreekt dat wanneer een buitenlandse student eenmaal bekend is met het Nederlandse hoger onderwijs, ervoor gezorgd moet worden dat die student ook in Nederland kan studeren;

constaterende dat de drempel voor studenten van buiten de Europese Economische Ruimte om toe te treden tot het Nederlandse hoger onderwijs aanzienlijk is verhoogd, nu instellingen vrij zijn om een instellingscollegegeld te vragen;

overwegende dat de minister het voornemen heeft laten varen om een deel van de totale met niet-EER studenten gemoeide rijksbijdrage onder de noemer Kennisbeurzen bestuurlijk te oormerken;

overwegende dat participatie van studenten van buiten

Voorzitter

de Europese Economische Ruimte in het Nederlandse hoger onderwijs een waardevolle bijdrage kan leveren aan de "international classroom":

overwegende dat voor de vorming van het maatschappelijk kader in ontwikkelingslanden de mogelijkheid voor studenten uit die landen om deel te nemen aan het Nederlandse hoger onderwijs van groot belang is;

verzoekt de regering, te komen tot een plan van aanpak ter realisatie van een fonds met als doelstellingen in ieder geval:

- het aantrekken van talentvolle, kwalitatief goede studenten uit de partnerlanden op het gebied van ontwikkelingssamenwerking die bijdragen aan de ontwikkeling van de "international classroom";
- de ontwikkeling van het maatschappelijk kader in ontwikkelingslanden;

verzoekt de regering voorts, de daartoe benodigde middelen beschikbaar te stellen en daarbij voorwaarden te stellen om een braindrain vanuit ontwikkelingslanden te voorkomen en de Kamer hierover voor de Voorjaarsnota 2009 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 123 (31700-VIII).

De motie-Pechtold (31700-VIII, nr. 111), zoals eerder gewijzigd onder nr. 124 (31700-VIII), is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat kennis van de mensen- en kinderrechten van fundamenteel belang is voor de verwezenlijking ervan, en dat Nederland op dit gebied verplichtingen heeft, zoals vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag en uitgewerkt in het VN Actieplan;

van mening dat iedereen in Nederland bekend dient te zijn met de mensenrechten;

overwegende dat recent onderzoek laat zien dat in diverse vakken aandacht kan worden besteed aan democratie, burgerschap en aanverwante zaken, maar dat mensen- en kinderrechten in de praktijk onvoldoende structurele en expliciete aandacht krijgen in de lesmethodes in het primair, voortgezet en beroepsonderwijs;

verzoekt het kabinet, met respect voor de onderwijsvrijheid en de bevindingen van de commissie Onderwijsvernieuwing te bekijken hoe mensen- en kinderrechten wel de noodzakelijke aandacht binnen het onderwijscurriculum kunnen krijgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze nader gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 125 (31700-VIII).

De gewijzigde motie-Pechtold/Dezentjé Hamming-Bluemink (31700-VIII, nr. 119) is in die zin nader gewijzigd dat zij thans is ondertekend door alleen het lid Pechtold. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 126 (31700-VIII).

Ik stel vast dat wij nu over de gewijzigde moties kunnen stemmen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Anker c.s. (31700-VIII, nr. 123).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de nader gewijzigde motie-Pechtold c.s. (31700-VIII, nr. 125).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, D66, de PvdD, de ChristenUnie, het CDA en het lid Verdonk voor deze nader gewijzigde motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de nader gewijzigde motie-Pechtold (31700-VIII, nr. 126).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze nader gewijzigde motie met algemene stemmen is aangenomen.

Het woord is aan de heer Pechtold.

De heer **Pechtold** (D66): Ik dank de coalitie hartelijk voor haar steun voor mijn laatste motie. Graag zou ik na het kerstecres een eerste reactie van het kabinet daarop hebben.

De **voorzitter**: Wij zullen het stenogram van dit gedeelte van het vergadering doorzenden naar het kabinet.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2009 (31700-XV)**.

(Zie vergadering van 27 november 2008.)

In stemming komt het gewijzigde amendement-Ortega-Martijn c.s. (31700-XV, stuk nr. 44, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66 tegen dit gewijzigde amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit amendement het andere op stuk nr. 44 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

Voorzitter

In stemming komt het amendement-Van Gent (31700-XV, stuk nr. 15, I) (herdruk).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 15 (herdruk) voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Spekman (31700-XV, stuk nr. 33).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en het lid Verdonk voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het amendement-Ulenbelt/Lempens (31700-XV, stuk nr. 14, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de SGP en de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 14 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Hijum c.s. (31700-XV, stuk nr. 48).

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel, zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van de gewijzigde amendementen Ortega-Martijn c.s. (stuk nr. 44, I en II), het amendement-Spekman c.s. (stuk nr. 33) en het gewijzigd amendement-Van Hijum c.s. (stuk nr. 48).

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **het geneesmiddelenbeleid**, te weten:

- de motie-Van Gerven over een kostendekkend tarief voor apothekers (29477, nr. 74);
- de motie-Van Gerven over te vergoeden indicaties voor benzodiazepines (29477, nr. 75);
- de motie-Zijlstra c.s. over een financieel concurrentievoordeel bij het voeren van een preferentiebeleid (29477, nr. 76);
- de motie-Sap c.s. over het daadwerkelijk aan verzekeren leveren van preferente middelen (29477, nr. 77);
- de motie-Van der Veen c.s. over een tarief van € 6,61 voor apotheekhoudenden (29477, nr. 78).

(Zie vergadering van 16 december 2008.)

De **voorzitter**: De motie-Van der Veen c.s. (29477, nr. 78) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de ruimte die in het BKZ verwacht wordt door een lagere groei van geneesmiddelen-uitgaven voor 2009 en volgende jaren, bij nota van wijziging op de begroting voor 2009 al voor een deel wordt gebruikt om een overschrijding van het BKZ door het niet uitvoeren van de invoering van een vermogensinkomensbijtelling bij de vaststelling van de eigen bijdragen in de AWBZ, op te vangen en dus gegarandeerd dient te worden;

overwegende dat het apothekerstarief van maximaal € 7,28 per recept dat de NZa voor 2009 heeft vastgesteld, is gebaseerd op de aanname dat er nog 300 mln. aan kortingen en bonussen bestaat en dat er een financiële veiligheidsmarge overblijft van € 110.000 boven op het norminkomen van € 103.000 van de apotheker;

overwegende dat in de ramingen van het ministerie van VWS gerekend wordt met een macrobedrag van 450 mln. tot 500 mln. dat overblijft aan kortingen en bonussen in 2009, als het effect van het preferentiebeleid is meegerekend;

constaterende dat er dus van uitgegaan wordt dat er voor 2009 in ieder geval een overschot in de financiering van apotheken van minimaal 150 mln.-200 mln. aan kortingen en bonussen blijft bestaan bovenop de veiligheidsmarge van € 110.000 per norm apotheek;

overwegende dat het apothekerstarief in de praktijk als ongewenste bodem fungeert, omdat er geen objectieve toets- en meetbare criteria zijn op grond waarvan een tarief lager dan € 7,28 afgesproken kan worden en dat verzekeraars al contractaanbiedingen aan apotheekhoudenden hebben gedaan die niet gewijzigd kunnen worden;

overwegende dat de NZa komend voorjaar de effecten van het preferentiebeleid opnieuw zal bekijken en de minister van VWS heeft aangegeven dat de bevindingen van de NZa en de mate waarin apothekers en zorgverzekeraars maatwerk overeenkomen in individuele afspraken, kunnen leiden tot een bijstelling van het tarief voor 2009;

overwegende dat de NZa eerder heeft aangegeven dat een tarief van € 6,61 en een veiligheidsmarge van € 65.000 voldoende is om de continuïteit van de farmaceutische zorg te garanderen;

verzoekt de regering, het tarief voor apotheekhoudenden zo spoedig mogelijk doch uiterlijk per 1 mei 2009 vast te stellen op € 6,61 en zo nodig nader bij te stellen als onderzoek van de NZa naar effecten van het preferentiebeleid en resultaten van overeenkomsten zorgverzeke-

Voorzitter

raars en apothekhoudenden daar aanleiding toe geven, en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 79 (29477).

Ik stel vast dat wij hierover nu kunnen stemmen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (29477, nr. 74).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (29477, nr. 75).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Zijlstra c.s. (29477, nr. 76).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Sap c.s. (29477, nr. 77).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Van der Veen c.s. (29477, nr. 79).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en het lid Verdonk voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de Najaarsnota 2008 (31792)**, te weten:

- de motie-Tang over de macro-economische effecten van de premiestelling door pensioenfondsen (31792, nr. 3);
- de motie-Weekers over de instelling van een organisatie om de belangen van de Staat der Nederlanden optimaal te dienen (31792, nr. 4);
- de motie-Tony van Dijck over verhoging van de bijdrage van de bancaire sector aan het depositogarantiestelsel voor de compensatie van lcesavespaarders (31792, nr. 5);
- de motie-Tony van Dijck over het niet verzwaren van de lasten voor burgers en/of bedrijfsleven in 2009 (31792, nr. 6);

- de motie-Tony van Dijck over verlaging van het omzetcriterium voor het aanvragen van werktijdverkortings (31792, nr. 7);
- de motie-Sap over het reserveren van de post Najaarsnotameevallers voor aanvullende maatregelen (31792, nr. 8).

(Zie vergadering van 17 december 2008.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Tang stel ik voor, zijn motie (31792, nr. 3) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Weekers (31792, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Tony van Dijck (31792, nr. 5).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Tony van Dijck (31792, nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Tony van Dijck (31792, nr. 7).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Sap (31792, nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (31792-D)**.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Voorzitter. Het FES wordt verhoogd met 200 mln. en dat bedrag wordt gebruikt voor uitgaven in het Infrafonds, die eigenlijk voor 2009 gepland waren. Hierdoor kan volgend jaar 200 mln. extra worden uitgegeven.

Koşer Kaya

De minister van Financiën gaf gisteren in het debat over de Najaarsnota toe dat dit geld wordt gebruikt om de werktijdverkorting te financieren. Indirect worden aardgasbaten op deze manier aangewend voor consumptieve uitgaven. Daar is de D66-fractie het principiële mee oneens: aardgasbaten moeten worden gebruikt voor aflossing van de staatsschuld of voor structuurversterkende uitgaven.

Wij stemmen nu voor deze wijziging van het FES, omdat de verhoging wordt gebruikt voor de structuurversterkende uitgaven. Wij zullen er echter op toezien dat de vrijkomende ruimte in 2009 wordt gebruikt voor structuurversterkende uitgaven en niet voor werktijdverkorting of andere consumptieve doeleinden, zoals dat past in een solide begrotingsbeleid. Bij de Voorjaarsnota komen wij hierop terug.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de uitspraken van de Raad van State over de pardonregeling**, te weten:

- de motie-Zijlstra c.s. over het niet tijdig informeren van de Kamer over de einddatum van de pardonregeling (31018, nr. 44);
- de motie-Fritsma over het ongeldig verklaren van de na 1 januari 2008 afgegeven burgemeestersverklaringen (31018, nr. 45);
- de motie-Fritsma over geen vervolgproucedures en vovo-proucedures voor afgevallene pardonkandidaten (31018, nr. 46).

(Zie vergadering van 17 december 2008.)

In stemming komt de motie-Zijlstra c.s. (31018, nr. 44).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Fritsma (31018, nr. 45).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Fritsma (31018, nr. 46).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de evaluatie Vreemdelingenwet 2000 en de kabinetsplannen asielprocedure/terugkeerbeleid**, te weten:

- de motie-Spekman c.s. over opvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers die een aanvraag om medische redenen hebben ingediend (30846, nr. 4);
- de motie-Azough over inhoudelijke criteria voor de afzonderlijke asielprocedures (30846, nr. 5);
- de motie-Azough over prikkels voor de IND om zich aan beslistermijnen te houden (30846, nr. 6);
- de motie-Azough over opvang van asielzoekers bij hoger beroep (30846, nr. 7);
- de motie-Azough over een streefcijfer voor de sluitende aanpak (30846, nr. 8);
- de motie-De Wit over verlenging van de eerste fase van de asielprocedure (30846, nr. 9);
- de motie-De Wit over opvang gedurende de procedure voor vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven (30846, nr. 10);
- de motie-De Wit over toepassing van de uitgangspunten van de Europese Commissie bij vrijheidsontnemende maatregelen (30846, nr. 11).

(Zie vergadering van 17 december 2008.)

De **voorzitter**: Aangezien de motie-Azough (30846, nr. 7) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van behandeling meer uit.

De motie-Azough (30846, nr. 6) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de nieuwe asielprocedures onderverdeeld zullen worden naar tijd voor de betrokken asielzoeker en voor de IND;

overwegende dat niet geregeld is welke gevolgen termijnoverschrijdingen van de IND zullen hebben;

overwegende dat rechterlijke afwijzing tekortschiet als prikkel gezien de vele klachten over de trage besluitvorming door de IND;

verzoekt de regering om prikkels in te bouwen voor de IND zodat hij binnen de wettelijke beslistermijnen op aanvragen beslist,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 12 (30846).

De motie-De Wit (30846, nr. 10) is in die zin gewijzigd dat zij thans ook is ondertekend door het lid Azough. Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Voorzitter

Zij krijgt nr. 13 (30846).

Ik stel vast dat wij nu over deze gewijzigde moties kunnen stemmen.

In stemming komt de motie-Spekman c.s. (30846, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Azough (30846, nr. 5).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Azough (30846, nr. 12).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Azough (30846, nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Wit (30846, nr. 9).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-De Wit/Azough (30846, nr. 13).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Wit (30846, nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **medische opvang asielzoekers**, te weten:

- de motie-Van Gerven over uitstel van de overgang van de medische opvang asielzoekers (29689, nr. 241);
- de motie-Van Gerven over hantering van het principe "mens volgt werk" bij de overgang van de medische opvang asielzoekers (29689, nr. 242).

(Zie vergadering van 17 december 2008.)

In stemming komt de motie-Van Gerven (29689, nr. 241).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (29689, nr. 242).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **de brief van het Presidium over een advies-aanvraag aan de Raad voor de Rechtspraak (31461, nr. 5).**

De **voorzitter**: Ik stel voor om met het voorstel van de vaste commissie voor Justitie in te stemmen en om advies te vragen aan de Raad voor de Rechtspraak over het initiatiefwetsvoorstel van de leden Gerkens en Van Vroonhoven-Kok (31461).

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en de Faillissementswet in verband met de samenloop van de vordering op de boedel ingeval van noodregeling, surseance van betaling en faillissement en de aanvraag van een vergoeding op grond van de vangnetregeling (31768).**

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Tot slot deel ik u mede dat mevrouw Van Miltenburg haar aangehouden motie op stuk nr. 85 (26631) intrekt.

Hiermee zijn wij gekomen aan het einde van het vergaderjaar 2008.

Waarde medeleden!

Met het einde van de stemmingen is niet alleen een einde gekomen aan deze vergadering, maar ook aan dit jaar. Een jaar waarin wij veel werk hebben verzet.

Eind vorig jaar is ter uitvoering van de motie-Schinkelshoek het project van de parlementaire zelfreflectie gestart. Dit is een project waarin de Kamer serieus kijkt naar haar eigen functioneren en daarbij ook de werkwijze en de procedures betreft. Als wij willen dat de Kamer serieus wordt genomen, moeten wij onszelf en elkaar immers ook serieus nemen en elkaar respect en vertrouwen geven.

Inmiddels heeft ruim twee derde van u deelgenomen aan lunchgesprekken waarin u serieus met elkaar van gedachten hebt gewisseld, niet alleen over de werkwijze van de Kamer en over procedures, maar ook over de omgang met elkaar, dwars door de partijen heen. Want dat is cruciaal voor het functioneren van de democratie: de effectieve samenwerking van alle 150 leden, in zowel